

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/205/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3718203723
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3718203723.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a členiek senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcov žalobcov 1/ K. a 2/ K., proti žalovanej E., o určenie, že peňažná pohľadávka patrí do dedičstva, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 15. júla 2019, č. k. 5C/33/2018-75, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaná **m á** proti žalobcom 1/, 2/ **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalovanej voči žalobcom 1/, 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobcovia 1/, 2/ sa podanou žalobou domáhali určenia, že v žalobe bližšie špecifikovaná peňažná pohľadávka patrí do dedičstva po poručiťovi K.. N. V., nar. XX.XX.XXXX., zomr. XX.XX.XXXX., naposledy bytom F., W.. Zároveň sa domáhali určenia, či bol poručiťel v čase svojej smrti vlastníkom predmetnej peňažnej pohľadávky voči žalovanej. Naliehavý právny záujem na predmetnom určení odôvodnili tým, že na podklade rozhodnutia súdu chcú následne iniciovať dodatočné konanie o dedičstve po poručiťovi, v ktorom vecne a miestne príslušný dedičský súd prejedná aj v žalobe špecifikovanú peňažnú pohľadávku ako novoobjavený a nesporný majetok patriaci do dedičstva po poručiťovi. V žalobe dôvodili tým, že žalobcovia 1/, 2/ v právnom postavení dedičov zo závetu po poručiťovi, ktorý bol ich otcom a manželom žalovanej, dedili na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. 65D/157/2014-84, Dnot/29/2014M zo dňa 26.10.2016, pričom už počas dedičského konania mali žalobcovia vedomosť o tom, že do majetku poručiťela patrila aj peňažná pohľadávka v sume 20.000,- eur. Žalobcovia nedisponovali žiadnym listinným dôkazom o poskytnutí predmetnej pôžičky, čo malo za následok nemožnosť preukázania reálneho uzatvorenia zmluvy o pôžičke. Predmetnú listinu sa im podarilo nájsť až po právoplatnosti osvedčenia o dedičstve. Z uvedenej listiny podľa žalobcov vyplývalo, že poručiťel dal dňa 13.03.2013 banke s obchodným názvom M., príkaz na bezhotovostnú Europlatbu v sume 20.000,- eur z účtu poručiťela, č. ú. XXXXXXXXXXX/XXXX vedeného v tejto banke v prospech bankového účtu žalovanej, č. ú. XXXXXXXXXXX/XXXX, ktorý účet je vedený v L. M. Súd prvej inštancie právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 657 Občianskeho zákonníka. Z výsledkov vykonaného dokazovania mal za preukázané, že manželstvo medzi poručiťelom a žalovanou bolo rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 04.03.2013, sp. zn. 6C/26/2013-17, právoplatného dňa 19.03.2013, rozvedené. Poručiťel previedol dňa 12.03.2013 finančnú čiastku vo výške 20.000,- eur bezhotovostnou formou na účet žalovanej, ktorá suma nebola súčasťou dedeného majetku (zahnutá do aktív) po poručiťovi. Taktiež bolo preukázané, že žalobcovia ako dedičia písomnou výzvou zo dňa 23.01.2017, žalovanú vyzvali na úhradu 20.000,- eur, v lehote 14 dní od doručenia predmetnej výzvy. V prejednávanej veci žalobcovia zhodne tvrdili, že poručiťel poskytol žalovanej dňa 12.03.2013 pôžičku formou bezhotovostného prevodu na účet v banke,

ktoré tvrdenie opierali o nimi predložený dôkaz - príkaz na úhradu, z ktorého podľa názoru súdu prvej inštancie však nie je možné s dostatočnou určitosťou vyvodiť záver, že by medzi porúčiteľom a žalovanou vznikol akýkoľvek kontraktálny vzťah. Zo žalobcami predloženej listiny mal súd prvej inštancie za preukázanú iba tú skutočnosť, že dňa 12.03.2013 došlo z bankového účtu porúčiteľa k prevodu finančnej čiastky v sume 20.000,- eur na bankový účet žalovanej. Z tvrdení žalobcov, ako ani z predložených listinných dôkazov nemal súd prvej inštancie za preukázanú tú skutočnosť, že by sa zo strany porúčiteľa jednalo o akýkoľvek odplatný právny úkon adresovaný osobe žalovanej, a to či už vo forme pôžičky alebo vo forme odplatnej finančnej výpomoci. Nemal za preukázané najmä splnenie podstatných definičných znakov zmluvy o pôžičke, a sice čas plnenia, konečnú splatnosť plnenia, miesto plnenia a ani účel poskytnutia predmetnej finančnej čiastky zo strany porúčiteľa. Okrem uvedeného, z prezentovaných skutkových tvrdení sporových strán, ktoré si výrazne protirečia, nedokázal s určitosťou identifikovať vôľový prejav porúčiteľa, ktorý prejav by jednoznačne smeroval ku vzniku žalobcami tvrdeneho právneho úkonu, teda zmluvy o pôžičke. Na zdôraznenie prezentovaného stanoviska súd prvej inštancie uviedol, že vo výpise o bankovom prevode zo dňa 12.03.2013 nie sú v kolónke doplňujúce údaje/účel platby, uvedené žiadne informácie, ktoré by dôvodne preukazovali zámer porúčiteľa zrealizovať predmetnú platbu ako pôžičku vo vzťahu k žalovanej. Súd prvej inštancie s prihliadnutím na citované ustanovenia zákona hodnotil všetky stranami uvádzané skutkové tvrdenia a dôkazné prostriedky tak, aby bola v čo najväčšej miere zachovaná tzv. „rovnosť zbraní“. Zachovanie rovnosti zbraní z pohľadu spôsobu a rozsahu vykonávaného dokazovania sa týka aj oprávnenia účastníkov konania navrhovať dôkazy. Možnosť navrhovania dôkazov je spojená s princípom dôkazného bremena, ktorého úspešnosť sa v súdnom spore viaže na schopnosť predložiť adekvátne dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Výber dôkazných prostriedkov je na vôli účastníka konania, no o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov budú vykonané a ktoré nie, rozhoduje súd podľa svojej voľnej úvahy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 Cdo 259/2010).

V nadväznosti na uvedené konštatoval, že stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia, a zároveň dôkazné bremeno. Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom je predpokladom pre úspech v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, resp. nesplnenie povinnosti „relevantne“ tvrdiť, t.j. uviesť tvrdenia z hľadiska ich kvality pravdivé, úplné, podstatné a rozhodujúce, má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu, a to v podobe prehry sporu. Povinnosť strany tvrdiť, a zároveň svoje tvrdenia podložiť preukázateľnými dôkazmi predstavuje súčasne jeden zo základných princípov civilného procesu. V sporovom konaní je totiž súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu. Sporové konanie sa riadi zásadou formálnej pravdy, preto rozsudok v sporovom konaní v zásade zodpovedá tomu, čo strany sporu zhodne tvrdili. Ako vyplýva z judikatúry, žalobca je povinný v žalobe uviesť také skutočnosti, ktorými vymedzí skutok (skutkový dej), na základe ktorého uplatňuje svoj nárok, a to v takom rozsahu, ktorý umožňuje jeho jednoznačnú individualizáciu, teda vymedziť predmet konania po skutkovej stránke (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 21 Cdo 370/2002). Dokazovanie možno označiť za zákonom upravený postup súdu, ako aj účastníkov konania, na základe ktorého súd získava pre rozhodnutie podstatné skutkové poznatky o veci, ktorá je predmetom konania. Proces dokazovania v sporovom konaní je vystavaný na tzv. prejednacom princípe, v zmysle ktorého je prenesená zvýšená miera procesnej aktivity na sporové strany, pričom súd svoju aktivitu pri navrhovaní, ako aj samotnom dokazovaní vykonáva iba v minimálnom rozsahu. Súd prvej inštancie poukázal i na to, že tvrdenia žalobcov si značne odporujú, kedy v časti I. v bode 4. žaloby uvádzajú, že sa porúčiteľ so žalovanou dohodli tak, že táto mu pôžičku vráti do 14 dní od výzvy porúčiteľa ako veriteľa, pričom v časti III. v bode 14. žaloby už žalobcovia uvádzajú, že sú si nepochybne istí, že im ešte počas života porúčiteľ opakovane zdôraznil, že žalovanú môžu vyzvať na plnenie pohľadávky aj dedičia po porúčiteľovi, teda žalobcovia. Mal za to, že z uvedeného je zrejماً argumentačná nesúrodosť v tvrdeniach žalobcov, kedy najskôr títo uvádzajú jedno tvrdenie, ktoré v priebehu konania následne tendenčne preformulujú v inom znení. V prípade, ak by porúčiteľ ešte počas svojho života uskutočnil vyhlásenie, že plnenie z titulu zmluvy o pôžičke môžu uplatňovať od žalovanej aj jeho dedičia, išlo by o právny úkon pre prípad smrti (mortis causa), ktorý je s výnimkou závetu absolútne neplatný. Súd prvej inštancie dal do pozornosti rovnako aj skutočnosť, že porúčiteľ ešte za svojho života previedol na bankový účet žalovanej sumu 5.000,- eur pre prípad núdze a nepredvídateľných okolností, a to s výlučným dispozičným právom žalovanej (čo vyplýva z návrhu na rozvod) ako i sumu 70 000,- eur formou termínovaného vkladu (ktorá skutočnosť vyplýva z výsluchu svedkyne). Z uvedeného mal za zrejmé, že porúčiteľ ešte za svojho života opakovane obdobným spôsobom už konal, a teda poskytol žalovanej finančné prostriedky nie nepatrnej hodnoty, ktoré finančné prostriedky mali slúžiť na úhradu jej nákladov (domácnosť, nepredvídané okolnosti,...) a ani pri jednom tomto úkone porúčiteľ nevyjadril vôľu, že by sa malo jednať o odplatné poskytnutie peňažných čiastok, respektíve o pôžičku. V prejednávanej veci mal súd prvej inštancie za nepochybné, že žalovaná nadobudla do svojej osobnej dispozície sumu 20.000,-

eur, a to formou bezhotovostného prevodu z účtu poručiteľa na svoj bankový účet. Medzi stranami bol však sporný účel prevodu tejto finančnej čiastky, respektíve, či bola táto poskytnutá žalovanej zo strany poručiteľa bezodplatne ako forma financovania potrieb domácnosti žalovanej, alebo sa jednalo o návratnú pôžičku s vymedzeným termínom splatnosti. Žalobcovia založili svoj procesný útok okrem rozporuplných skutkových tvrdení aj na listinnom dôkaze - zázname o prevode čiastky 20.000,- eur z bankového účtu poručiteľa na bankový účet žalovanej, na ktorom podklade mali za to, že medzi uvedenými subjektmi vznikla zmluva o pôžičke, ktorým listinným dôkazom však nijakým spôsobom hodnoverne nepreukázali, že by v skutočnosti poručiteľ mienil so žalovanou vstúpiť do akéhokoľvek kontraktuálneho vzťahu, a preto súd prvej inštancie považoval skutkové tvrdenia žalobcov za nepodložené relevantnými dôkazmi a za právne nepreukázané. Mal za to, že iba samotné tvrdenia žalobcov o tom, že ich otec im za života hovoril o existencii pôžičky medzi ním a žalovanou nie sú dostatočnou zárukou existencie žalobcami uplatňovaného práva a súd prvej inštancie by považoval za nespravodlivé rozhodnúť iba na základe skutkových tvrdení, ktoré nie sú navyše dostatočne presvedčivo preukázané predloženými dôkazmi. Vzal preto zreteľ na ďalšie dôkazy, ktoré strany súdu predložili. V zmysle povinnosti tvrdenia, ako i dôkaznej povinnosti sa súdu prvej inštancie javila ako aktívnejšia strana žalovanej, ktorá okrem skutkových tvrdení a listinných dôkazov navrhla aj vypočutie svedkyne, ktorá mala objasniť sporné skutkové a právne okolnosti prípadu. Pre zrozumiteľnosť a presvedčivosť právnej argumentácie súd prvej inštancie poukázal aj na názor Najvyššieho súdu SR prezentovaný v rozhodnutí sp. zn. 5 Obo 52/2010, v zmysle ktorého, ak chce byť žalobca v spore úspešný, musí v žalobe uviesť skutočnosti odôvodňujúce ním uplatňovaný nárok voči žalovanému. O týchto skutočnostiach je povinný poskytnúť tzv. plný dôkaz. To je výraz, ktorým právna teória označuje dôkaznú situáciu, kedy procesná strana v plnej miere, bez akýchkoľvek pochybností preukáže svoje skutkové tvrdenie a súd je povinný z týchto skutočností pri svojom rozhodnutí vychádzať. To isté platí aj pre žalovaného ohľadom skutkových tvrdení, ktoré vznesie v rámci obrany voči žalobnému návrhu. Aj na základe vyššie uvedených skutkových a právnych okolností, keďže žalobcovia neunesli bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno, súd prvej inštancie žalobu žalobcov o určenie, že pohľadávka v sume 20.000,- eur patrí do dedičstva po poručiteľovi, ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ako strane sporu s plným úspechom priznal náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100%.

2. Proti rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia 1/, 2/. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatnili odvolacie dôvody v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. e/, f/ a h/ CSP (súd prvej inštancie nevykonal navrhnutý dôkaz potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, nesprávne skutkové a právne závery). V podanom odvolaní dôvodili, že vo svojej žalobe navrhli vykonať dôkaz onačený v žalobe, a to výsluch svedka, ktorým bola manželka žalobcu 1/, pričom žalobcovia sa na pojednávaní v celom rozsahu pridržali žaloby a odkázali na ňu. Súdu tento dôkaz nevykonali. Súdu prvej inštancie vytýkali, že nesprávne nepovažoval výsluchy žalobcov za dôkazné prostriedky, ale len za tvrdenia strany, keď z výsluchov žalobcu 1/ a z výsluchu žalobcu 2/ vyplynuli skutočnosti rozhodujúce pre spor a pre rozhodnutie o spore. Ďalej dôvodili, že z bodu 19 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca 1/ opravoval svoj prednes, ktorá skutočnosť sa nezakladá na pravde. Žalobca 1/ vo svojom prednese nepochybil. Pochybil prvoinštančný súd, keď nesprávne prediktoval výsluch žalobcu 1/ do zápisnice. Následne na toto pochybenie upozornil právny zástupca žalobcu 1/ a konajúci súd opravil svoj diktát. Pokiaľ sa týka výsluchu svedkyne R. O. (ktorej postavenie svedka je sporné, keďže predmetom svedeckej výpovede sú skutočnosti, ktoré svedok vnímal svojimi zmyslami a skutočnosťami sprostredkované inou osobou) uviedli, že svedkyňa uviedla len tvrdenie, ktoré jej povedala o sume 20.000,- eur jej sestra, t.j. žalovaná, teda v danej veci išlo o vypovedanie o tvrdení strany sporu a nie vypovedanie o skutočnosti vnímanej svojimi zmyslami. Žalobcovia zastávali názor, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil vec žalobcov, keď nesprávne dôvodil, že si tvrdenia žalobcov odporujú, že nie sú relevantné, resp. že v tomto prípade ide nielen o argumentačnú nesúrodosť tvrdení žalobcov, ale aj neunesenie dôkazného bremena. Tvrdenia žalobcov o tom, čo im poručiteľ za svojho života povedal, boli v celom rozsahu pravdivé, úplné a podstatné. Žalobcovia svoje tvrdenia uvedené v žalobe a prednesené na pojednávaniach riadne preukázali tzv. plnými dôkazmi: výsluchmi strany, listinou a navrhovali vykonať a výsluch svedka, ktorý súd podľa svojej voľnej úvahy nevykonali.

3. Žalovaná v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhla potvrdenie napadnutého rozsudku. Pokiaľ ide o žalobcami navrhovaný ale nevykonaný dôkaz - výsluch nimi označeného svedka, manželky žalobcu 1/, poukazovala na ust. § 191 CSP s tým, že o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov budú

vykonané, rozhoduje výlučne súd. Mala za to, že aj keby súd vykonal výsluch navrhovanej svedkyne, táto by vo svojej svedeckej výpovedi k tvrdeniu žalobcov neuviedla nič iného, iba to, čo bolo v konaní už preukázané, nakoľko sa jedná o manželku žalobcu 1/, a teda výsluch jeho manželky by nemal vplyv na rozhodnutie súdu. Ďalej uviedla, že žalobcovia a ani ich právna zástupkyňa v konaní nepreukázali to, čo tvrdili v žalobe, teda, že suma 20.000,- eur bola pôžičkou, ktorú žalovaná má na výzvu vrátiť. Nimi navrhnuté a vykonané dôkazy neboli postačujúce pre úspešnosť žaloby. Súd prvej inštancie správne a dostatočne zhodnotil v konaní vykonané dôkazy, nakoľko nepreukázali právo žalobcov na vrátenie im sumy 20.000,- eur.

4. Žalobcovia v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovanej uviedli, že vo svojom odvolaní nepopierali právomoc súdu hodnotiť dôkazy podľa svojej úvahy, avšak majú za to, že hodnotiť možno iba vykonané dôkazy. Uzrozmenejú sú s ust. § 181, ako aj § 185 ods. 1 CSP, avšak majú za to, že súd v konaní ani neurčil / nerozhodol, či dôkazný prostriedok výsluch svedkyne K.. V. V. vykoná, alebo nevykoná. A rovnako sa s rozhodnutím o nevykonaní dôkazného prostriedku nevysporiadal ani v odôvodnení napadnutého rozsudku, čo mu stanovuje ust. § 220 ods. 2 CSP. Ďalej uviedli, že dôkazný prostriedok výsluch svedkyne K.. V. V. považujú za taký dôkazný prostriedok, ktorý má potenciál preukázať rozhodný a právne významný skutkový poznatok tvrdý žalobcami, keďže žalobcovia tento skutkový poznatok nemohli preukázať iným dôkazom. Pokiaľ žalovaná tvrdí, že navrhnuté a vykonané dôkazy neboli postačujúce, dávajú do pozornosti, že na inom mieste argumentuje o právnej bezvýznamnosti žalobcami navrhnutého, dosiaľ nevykonaného dôkazného prostriedku. Žalobcovia majú za to, že súd prvej inštancie mal vykonať aj ďalší žalobcami navrhnutý dôkazný prostriedok, a to výsluch svedkyne K.. V. V., ktorý by bol následne riadne vyhodnotil a až následne by bolo náležité tvrdenie žalovanej o tom, či / že navrhnuté a vykonané dôkazy neboli postačujúce pre úspešnosť žaloby.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

6. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní žalobcami vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie, vyhodnotil pre svoje rozhodnutie významné dôkazy v konaní vykonané, každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil, z akých dôvodov a ktoré tvrdenia strán sporu mal preukázané, a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám ust. § 220 CSP. Námietky žalobcov uvedené v podanom odvolaní sú totožné s námietkami uplatnenými pred súdom prvej inštancie, súd prvej inštancie sa s nimi dostatočne vysporiadal, a preto nemohli privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní neboli žalobcami tvrdené ani preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie dodáva nasledovné:

7. Odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie je možné v zmysle ust. § 365 CSP odôvodniť len okolnosťami uvedenými v citovanom zákonom ustanovení pod písmenom a/ až h/. Žalobcovia uplatnili v podanom odvolaní odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e/, písm. f/, písm. h/ CSP.

8. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e/ CSP je potrebné uviesť, že súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy stranami sporu. Najmä nevykoná dôkazy na preukázanie skutočností, ktoré z hľadiska hmotného práva nie sú významné a dôkazy nadbytočné, t.j. ku skutkovým okolnostiam, ktoré už boli preukázané iným spôsobom, alebo sú založené na zhodnom tvrdení strán. Neúplné zistenie skutkového stavu je však odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal stranou navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť, avšak iba samotná okolnosť, že nevykonal dôkazy stranami navrhnuté, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Z povahy veci vyplýva, že strana, ktorá v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod, súčasne označí dôkaz, ktorý, hoci bol navrhovaný, nebol vykonaný a uvedie právne významné skutočnosti, ktoré, hoci boli tvrdené, súd prvej inštancie nezistoval najmä preto, že ich nepovažoval za právne významné a ďalej, že musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom prvej inštancie.

9. Pokiaľ žalobcovia 1/, 2/ v podanom odvolaní namietali, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnutý dôkaz výsluchom manželky žalobcu 1/, ktorý navrhovali vo svojej žalobe, odvolací súd poukazuje na zápisnicu z pojednávania súdu prvej inštancie zo dňa 15.07.2019, kde po výsluchu žalobcov 1/, 2/, výsluchu žalovanej, ako aj svedkyne R. O., na otázku súdu strany sporu zhodne uviedli, že nemajú ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, v dôsledku čoho bolo uznesením súdu vyhlásené dokazovanie za skončené. Okresný súd preto žiadny návrh na vykonanie dokazovania alebo na doplnenie dokazovania nezamietol. Uvedená odvolacia námietka tak nie je spôsobilá privodiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku.

10. Za týchto okolností danej veci odvolací súd konštatuje, že odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e/ CSP daný nebol.

11. Žalobcovia uplatnili i odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, podľa ktorého odvolanie možno odôvodniť len tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

12. Podstata odvolacieho dôvodu podľa citovaného zákonného ustanovenia spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom potom je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne, že neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, je potreba považovať taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu podľa ust. § 191 CSP. Podľa citovaného zákonného ustanovenia hodnotí súd dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany sporu. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývajú, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje citovaným zákonným ustanoveniam. Týmto odvolacím dôvodom možno napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, na ktorého nesprávnosť je možné usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

13. Žalobcovia opodstatnenosť tohto odvolacieho dôvodu videli v tej skutočnosti, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy týkajúce sa spornosti toho, či finančná čiastka vo výške 20.000,-eur, ktorú poručiteľ previedol dňa 12.03.2013 bezhotovostnou formou na účet žalovanej, bola pôžičkou, ktorú poručiteľ poskytol žalovanej.

14. Odvolací súd zdôrazňuje, že v sporovom civilnom konaní sa uplatňuje prejednacía zásada. Strana sporu má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie tá strana sporu, ktorá tieto povinnosti nespĺnila. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ strana sporu nespĺní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazné bremeno, ako procesný inštitút v civilnom sporovom konaní, spočíva v zodpovednosti strany sporu za to, že v konaní budú preukázané tie rozhodné skutočnosti, ku ktorým sa dôkazné bremeno viaže. Ak neboli preukázané tvrdenia strany sporu, táto dôkazné bremeno neuniesla, čoho následkom je rozhodnutie súdu vo veci samej v jej neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť vo veci samej aj v takých prípadoch, keď neboli preukázané určité skutočnosti, významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, či už z dôvodu nečinnosti strany sporu, ktorá nespĺnila povinnosť tvrdenia alebo povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec.

15. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktoré sa týkajú povinnosti tvrdenia a povinnosti označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou právnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán sporu (v danej veci § 134 Občianskeho zákonníka). Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Odvolací súd dodáva, že v sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu a riadi sa zásadou formálnej pravdy. Súd má možnosť strany vyzvať na doplnenie skutkových tvrdení (§

150 ods. 2 CSP), avšak činnosť súdu nemôže nahrádzať procesnú aktivitu strán a ich povinnosť tvrdiť a hodnoverne tvrdenie preukázať. Je prvoradým záujmom strany predkladať a navrhovať súdu také dôkazy a takým spôsobom, aby z nich bolo možné bez akýchkoľvek pochybností zistiť skutkový stav. Nie je úlohou súdu vyzývať strany sporu na predloženie alebo označenie takých dôkazov, aby jej zabezpečil úspech v spore. Ak neboli preukázané tvrdenia strany sporu, táto dôkazné bremeno neuniesla, čoho logickým následkom je rozhodnutie súdu v neprospech takejto strany. V tomto smere poukazuje na rozsiahle a správne odôvodnenie súdu prvej inštancie.

16. Podľa § 657 Obč. zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

17. Podstatnými náležitosťami zmluvy o pôžičke sú dohoda o predmete pôžičky a o čase jej vrátenia. Forma tohto dvojstranného právneho úkonu nie je predpísaná a postačuje aj ústna dohoda.

18. Vzhľadom k tomu, že k pôžičke dochádza na základe zmluvy, bolo práve na žalobcoch dôkazné bremeno, spočívajúce predovšetkým v tom, že čiastka 20.000,- eur bola plnením z právneho vzťahu, ktorý bol medzi poručiteľkou a žalovanou založený zmluvou o pôžičke. Pri neexistencii písomnej zmluvy, tak ako tomu je aj v preskúmvanej veci, je práve na žalobcoch, aby preukázali svoje tvrdenia. Dôkazná sila písomného dokladu o uzavretí zmluvy o pôžičke je vždy závažnejšia než akékoľvek nepriame dôkazy. Odvolací súd konštatuje, že v priebehu celého konania v danom spore nebolo medzi stranami sporu spochybnené, že poručiteľ dal dňa 13.03.2013 M. príkaz na bezhotovostnú europlatu v sume 20.000,- eur z účtu poručiteľa v prospech bankového účtu žalovanej, o čom svedčí aj žalobcami predložené potvrdenie o bankovom transfere a výpovede strán sporu. Avšak účel platby, resp. iné doplňujúce údaje v uvedenom doklade uvedené nie sú. V kontexte tvrdení strán sporu s inými vykonanými dôkazmi nemal ani odvolací súd za preukázané, že v danej veci došlo medzi poručiteľom a žalovanou k uzavretiu zmluvy o pôžičke.

19. Pre zdôraznenie správnosti prvoinstančného rozhodnutia odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že žalobcovia síce tvrdili, že poručiteľ so žalovaným uzatvoril zmluvu o pôžičke, ale na to, aby boli v konaní úspešnou stranou sporu je potrebné, aby preukázali podmienky uzatvorenia zmluvy o pôžičke, prípadne aj jej formu. Žalobcovia však neuniesli dôkazné bremeno, nepreukázali tvrdenia o existencii záväzkového vzťahu medzi poručiteľom a žalovanou. Bolo povinnosťou žalobcov preukázať tvrdené okolnosti, čo v priebehu konania sa im nepodarilo. Žalovaná v danom spore existenciu pôžičky popierala a preukázanie existencie pôžičky tak zaťažovalo práve žalobcov, na ktorých spočívalo dôkazné bremeno preukázať svoje tvrdenia o tom, že žalovaná s poručiteľom uzavrela pôžičku, pretože len tak mali možnosť dosiahnuť svoj úspech vo veci.

20. Z výsledkov dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie sa existenciu pôžičky preukázať nepodarilo. Nejasnosť právnych vzťahov a právnych úkonov urobených medzi poručiteľom a žalovanou spôsobila dôkaznú núdzu na strane žalobcov. V dôsledku tejto dôkaznej núdze žalobcovia neboli schopní preukázať oprávnenosť nároku uvedeného v návrhu.

21. Odvolací súd nezistil v súvislosti s hodnotením dôkazov vykonaných pred súdom prvej inštancie také nedostatky, ktoré by boli dôvodom pre záver o nesprávnom hodnotení dôkazov súdom prvej inštancie.

22. Z týchto dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP daný nebol.

23. Žalobcovia uplatnili i odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, podľa ktorého odvolanie možno odôvodniť len tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

24. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje svoje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

25. Odvolací súd dospel k záveru, že ani odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP daný nebol.

26. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vrátane rozhodnutia o trovách konania, ktoré neboli odvolateľmi vecne spochybnené, ako vecne správny potvrdil.

27. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP a žalovanej, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná, priznal proti žalobcom náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

28. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov tri ku nule.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).